

ISSN - 2279 - 0489
AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY
HALF YEARLY RESEARCH JOURNAL

GENIUS

Volume - X

Issue - I

August - January - 2021-22

MARATHI PART - I

Peer Reviewed Refereed and
UGC Listed Journal No. 47100

ज्ञान-विद्यान विमुक्तये

IMPACT FACTOR / INDEXING
2019 - 6.631
www.sjifactor.com

❖ EDITOR ❖

Asst. Prof. Vinay Shankarrao Hatole

M.Sc (Maths), M.B.A (Mktg.), M.B.A (H.R.),
M Drama (Acting), M.Drama (Prod. & Dir.), M.Ed.

❖ PUBLISHED BY ❖

Ajanta Prakashan

Aurangabad. (M.S.)

The information and views expressed and the research content published in this journal, the sole responsibility lies entirely with the author(s) and does not reflect the official opinion of the Editorial Board, Advisory Committee and the Editor in Chief of the Journal "**GENIUS**". Owner, printer & publisher Vinay S. Hatole has printed this journal at Ajanta Computer and Printers, Jaisingpura, University Gate, Aurangabad, also Published the same at Aurangabad.

Printed by

Ajanta Computer, Near University Gate, Jaisingpura, Aurangabad. (M.S.)

Printed by

Ajanta Computer, Near University Gate, Jaisingpura, Aurangabad. (M.S.)

Cell No. : 9579260877, 9822620877, Ph. No. : (0240) 2400877

E-mail : ajanta5050@gmail.com, www.ajantaprakashan.com

GENIUS - ISSN 2279 - 0489 - Impact Factor - 6.631 (www.sjifactor.com)

Scanned by TapScanner

CONTENTS OF MARATHI PART - I

मा.	लेख आणि लेखकाचे नाव	पृष्ठा
१	कोणते व जाणी बदला आणि असेही रुपांचे प्रा. डॉ. डॉ. एस. बाबूरे	१-४
२	कोणता १९ वा भारतीय कृषी अवश्येवरील परिस्थिती प्रा. डॉ. लक्ष्मण फुलांबंद शिराळे	५-८
३	होती भेदभावी समजाच्या अद्यतनी डॉ. वितीन रमेश खिंगारे	९-१२
४	फिलिं हस्केटोरे सामाजिक आर्थिक विकास धोरात मंगिला अशोकराव	१३-१६
५	भारतातील कृषी झेदवर कोडेहाचा परिस्थिती डॉ. शशिकांत गोकुळ सावळे	१७-२३
६	भारतातील महानगरांचे कारणे आणि एरियांमध्ये अभिवेक सुभाषराव तांबे	२४-२८
७	महाराष्ट्राच्या झोलेले : कृषी झेदातील एक अभ्यास अमोल रमेश पवार	२९-३१
८	तांकटाड्यांनच्या काळातील शेतक-चांसमोरील काळाने व उपाय योजना गायकवाड अशोक माणिकराव	३२-३५
९	कोणिंग - १९ : ऐतिहासिक महामारी प्रा. डॉ. भाऊराव रामेश्वर तनपुरे	३६-३९
१०	भारतातील भूषाचाराचे स्वरूप : एक समाजशास्त्रीय अध्ययन डॉ. दिपक राणोजी दापोदर	४०-४५
११	कृषी कायदामुळे शेक-चांच्या सामाजिक झोजनात इत्येत्या बदलाचा अभ्यास कातकडे गोविंद प्रल्हाद	४६-५०
१२	सामाजिक समस्या मांडणाऱ्या सिनेमा मार्गदर्शीत नवा एवाह लक्ष्मीकांत साकूबा जायव	५१-५४
१३	कोरोना महामारी आणि महिलांची स्थिती पाधुरी शीहरी केळे	५५-५८

—

९. कोविड- १९ : ऐतिहासिक महामारी

प्रा. डॉ. भाऊराव रामेश्वर तनपुरे

मातोश्री शांताबाई गोटे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, वाशिम.

कोरोना ही विषाणूमुळे उदभवलेली एक नवीनच महामारी आहे या महामारीची सुरुवात चिनमध्ये डिसेंबर 2019 मध्ये झाली होती चिनच्या वुहान प्रातामध्ये हा एक नव्या प्रकारचा विशाणू आढळून आला होता ज्याला कोविड-19 हे नाव देण्यात आले हा नवीन रोग मानवाकडून मानवाकडे पसणारा संसर्गजन्य रोग होता सुरुवातीला जगाने या जगाप्रमाणेच आपल्या देखानेही या महामारीला फारसे गांभीर्याने घेतले नव्हते त्याचा परिणाम म्हणून प्रथम युरोपखाडात, नंतर अमेरिका खडात व पाठोपाठ आशियाखडासह इतर खडातही हा साथीचा रोग पसरला. तसा तो मारतातही पसरला. या महामारीच्या सकटाने अल्या जगाला वेढले होते, वेढलेले आहे अगदी काळाची गती त्यामुळे थावली होती. या महामारीचे राश्ट्रीय व अतरराश्ट्रीय प्रतीक्षीवर काही दुरपरिणाम दिसून आलेत. कोविड -19 महामारीच्या जागतिक परिणामाबदत पुढील प्रमाणे विचार करता येईल.

अमृतपूर्व महामारी : असे काही नाही की, जगात कोविड-19 हीच एक महामारी आली व प्रथमच आली. मानवी सम्यतेचा इतिहास अशा प्रकारच्या महामारीनी भरलेला आहे हजारो वर्षांच्या आधी प्लेगसारखी मयानक महामारी, साथीचा आजार जगामध्ये येऊन गेलेला आहे अगदी इसच्या दुसऱ्या शतकापासूनच ही प्लेगची साथ होता. ज्याचे कारण तर अज्ञात राहिले परतु या प्लेगने आशिया मायनर, हाजिप्त, ग्रीक व इटली या देशाना प्रभावीत केले होते त्यामध्ये 5 दशलक्ष लोक मृत्युमुखी पडले होते

इस 541 –542 मध्ये आलेल्या जस्टिनाइन प्लेगने युरोपची जवळपास अर्धी लोकसंख्या कमी केली होती. यालाच ब्युरोनिक प्लेगही म्हटत्या गेले आहे कॉन्स्टिनोपल शहरामध्ये या साथीच्या काळात गेज 5000 लोक मृत्युमुखी पडत असल्याची नोंद आहे इस 1346–1353 मध्ये अशाच प्रकारचा ब्युरोनिक प्लेग आला होता. युरोप, पसरला होता. उदराच्या अगावरील पिसानुळे हा रोग पसरत होता आणि जहाजावरील उदरामुळे तो जगभरात प्लेगप्रमाणेच जगात कॉलरा हाही एक महामारीचा प्रकार होता. इस 1852–1860 च्या काळात आलेल्या या महामारीमध्ये जवळपास 1 दशलक्ष लोक मृत्युमुखी पडले होते या महामारीमध्येही आशिया, आफ्रिका आणि युगाप हे तिनही खंड प्रभावीत झाले होते. दुषीत पाण्यामुळे हा रोग पसरतो हे यावेळी सिद्ध झाले होते.

इति 1880-1890 राजस्थानी एकमूल्यांक महामारी आवी होती या महामारीमध्ये १०००० लोक मृत्युमध्ये घटते होते याता एकिकरण घट्ये व आविष्यकाहिंडे घट्ये करणेही घटते आवी होती या महामारीमध्ये ५ लाख लोकांना मरता या तीव्र महामारी याता होता याता पूर्वी गुरुणे आणि उपर्या इत्यादी चढ़ घेणे या महामारीने व्यापारे झोते अवधिकृते बाबाचा अस्तमार्द शोध घेऊन यावेळी राजाभासा विलापीकरणात ठेणू त्याचा उपचाप घेणे होते यामुळे हा आजार अवधिकृते घेण्या उपचाप एवज्ञ घेऊन नाही अवधिकृते यामुळे ठेणू ११ मृत्यु झाले होते इति 1918 हे ३६०० या दसव्यां आंतर्व्या चक्षुच्या महामारीने जगद्वयात एकत्रियास या व्यापारे झोते २० हे ३० दशलक्ष लोक या बहुमारीमध्ये मृत्युमध्ये घडते होते या महामारीचा मृत्युदर १० हे २० टक्के इतका होता ठेणू ग्रामीण्या २५ छात्रवृक्षांमध्ये २५ दशलक्ष लोकांचा जीव रोला होता या बहुमारीचे विशेष्य इतेहे तरुण व मुलाचांचा जीव अधिक इत्याचार रोला होता आजच्या काकालत्याव्यापाचे तेलाहो बाधीलाना विलापीकरणात ठेणू जात होते.

इति 1956-1958 नव्ये आंतर्व्या आसियन घट्ये जगद्वयात २५ दशलक्ष लोकांचा मृत्यु झाला होता जाव्या नोंदिड १९ इन्हांचे हाही आजार विलापीकरण आला होता हा जगद्वय चिक्क शिवायूर दुष्प्रीचे अवधिकृत असले होता इति 1968 नव्ये तरी २ घट्ये आला होता होता कोर घट्ये तुळा तुळा घट्ये घेणे होते हा एक विशागांगाच्या जगद्वय होता होता कोर नव्ये याहेला रुग्ण आद्वयत्यात ठेणू १७ दिवसांमध्ये हा रोग बहुमारीचे त्वरक रुग्ण घट्ये रोला होता शिवायूर भारत, विरलनान, विलेग्हांग, गुरुणे व अवधिकृते रुग्णांना होता.

इति 2005-2012 नव्ये एकआयडी / रुग्ण हा रोग बहुमारीत घरेलूले झाला होता एकआयडीचा विशागांगाच्या रुग्णांमध्ये १९८५ नव्ये कागो इजालतात्त्वाचे आद्वयून आला होता इति 1981 नव्यु या बहुमारीने जगद्वयात ३५ दशलक्ष लोकांचा रुग्ण घट्ये घेणे होते आहेत आजही ३१ हे ३५ दशलक्ष लोक एकआयडी लोबत जगत आहेत आकिफेस्ट्यू ५ टक्के लोक हा या आजाराने दाढीत आहेत आता यांना इमारी रुग्णार आले आहेत.

कोंडिड -१९ हा आजार इतिहासातील इतर आजारांच्या तुलनेमध्ये खिल आहे या बहुमारीत मृत्युदर हा नवी २ हे ४ टक्के असला तरी या आजारामध्ये इतारांचे इमार खूब आहे हा आजार ससर्वजन्य असल्यामुळे अधिक विकासात आहे आतापर्यंत २० दशलक्ष लोक या विशागांने दाढीत झाले आहेत तर ४ दशलक्ष लोकांचा यामुळे मृत्यु झालेला आहे आजच्या काकालत्याच्या सोडीमुळे सर्वुं जब हे एक खेडे बनलेले आहे त्यामुळे जगाचा एकमवारी टाहना संपर्क आहे असा विशेष्यतीत कोंडिड-१९ ही ससर्वजन्य साध विकासामुळे हा रुग्णांमध्ये वसरतो त्यामुळे त्याता ओटोक्रात आणगवासाठी जागतिक आरोग्य संघटनेता जभावदी टाळेबदी यासारखी उपाय जगाला सुरक्षाचे तात्पर्य संपुर्ण जगाने ते अनलाताई आणले याचा विशेष्य स्वास्थ्याविकास जीवनाच्या सर्वच क्षेत्रांवर घडला जगत लोकांच्या नोकाचा वेळ्या लोकावर बेतोजगार होम्याची नव्ये तर उपासमारीची खेळ आली मुनोच्या एका अदाजानुसार २०० दशलक्ष लोकांचा रोजगार २०२२ पर्यंत जागू राखलो एकिल २०२० नव्ये हा बेरोजगारीचा दर १४.८ टक्के इतका झाला होता जो १९४८ नव्याचा सर्वांगिक दर होता कोंडिड -१९ ही बहुमारी जगावर धारक परिसाम

करतारी उर्द्दी आहे ती अशिक माराक शासाठी उर्द्दी आहे ती हा आवार अविशेष शासनाचा आहे कोरीया विजयाचे रूप सातल्याने बदलत घेते आहे त्यामुळे शासुं जगात्या टाळवंडीचा फटका शाहन करावा तागता पुण्यकारे जगामध्ये आशिक भाषामधी आली था लवे प्रणामोद्दीत गल्लूराचे अविशेष उत्तम शाले एकत्र राजीविक वातावरक जगत्ता विज्ञानीत होती त्यामुळे त्याना आपला रोजगार शुद्धत्वातर याताकडे जाणगाराठी पांगदळी वातावराचा आपोरी भावं पत्रकराया हायला त्यामुळे या भजुराचे कवी नव्हे इतके हात शाले अनेक लोकांचा या प्रतापाशीत जीत गेला दुलच्छा लाटेच्या वेळेस लोकांची दबालाच्यावर सर्व दबत खर्च झाली एकत्र हाताचा रोजगार गेला, दुसरी दबालाच्याच्या खर्चामुळे दबत संपुर्णात आली. हा आजार संसर्गजन्य असल्यामुळे रांपूणी कुटुंबाचा आजारी पुढीच्याचे इमार अधिक होते अशावेळी काही कुटुंबातील कर्त्त्या लोकांचा मुत्यू घडून आला आणि गुले अनाश झाली. या प्रकारे या महामारीने एक भयकर सामाजिक प्रश्न जन्माला घातला या विषाणुच्या संक्रमणाचा घोका लक्षात पोऱ्हन सरकारकडून लोकांना सामाजिक अंतर राखण्याचा सल्ला देण्यात आला. लोकांच्या मनात असलेली भीती आणि सामाजिक अंतर राखण्याची पडलेली सवय यामुळे लोकांच्या समाजशीलतेवर याचा भविष्यकाळात विपरीत परिणाम होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. या महामारीने हात धुणे, खच्छतेचे नियम पाळणे यासारख्या चांगल्या शवी लोकांना लागल्या ही त्यातल्या त्यात जमेची बाब आहे.

धर्मही लोकजीवनामध्ये मुत्याची जपण्याकृत विभावत असतो. पहिल्या व दुस-या महायुद्धानंतर ज्याप्रमाणे समाजात एक निराशा पसरली होती व मानवी मुत्याचा नास होउन सर्वेत्र अवैतिकता याढली होती. त्याच प्रकारची स्थिती कोरोना महामारीच्या काळातही उद्भवली. लोकांची भद्रास्थाने असलेली धार्मिक स्थळे दद राहिली विष्टीमुळे लोकांच्या श्रद्धेलाही तडे गेले. धर्म व धार्मिक बाबीवर अविश्वास तयार झाला.

वर्कफ्रॉम होम आणि ऑनलाईन शिक्षण अशा दोन नव्या संकल्पना या काळात सर्वेत रुढ झाल्या. ऑनलाईन शिक्षणातील अनत अडचणी यामुळे पुढे आल्या आणि प्रत्यक्ष शिक्षणाचे महत्त्व एकप्रकारे अधोरेखित झाले. वर्कफ्रॉम होम मुळे अनेकांचे रोजगार याचले असले तरी वर्कफ्रॉम होत यशस्वी मात्र झाले नाही. त्याचा परिणाम उच्चोग श्रीग्रावर आला आणि त्यामुळे एकूण उत्पादनात घट झाली. महागाई याढली आणि लोकांचे उत्पन्न घटल्यामुळे स्वाभाविकपणे राहणीमानाचा स्तर खालावला.

इस 1918-1920 मध्ये स्पॅनिश फ्ल्यू आला होता त्यावेळी पहिल्या गहायुद्धात जेवढे बळी गेले होते त्याच प्रकारचे बळी या फ्ल्युमध्ये गेले होते वरोबर 100 वर्षांनी ही कोविडची महामारी आली त्यामुळे जरा. महामारीची आवर्तने वरोबर 100 वर्षांनी येतात असा ग्रम लोकामध्ये पसरला आहे परतु महामारीची वर्ष पाहिली तर लक्षात येते की हा केवळ ग्रम आहे मात्र अलिकडच्या अनेक वर्षांमध्ये अशाप्रकारे महामारी आलेली नरसल्यामुळे जरा प्रकारच्या परिस्थितीरी करा सामना घायचा याची तयारी अनेक देशांमध्ये नडूती त्यामुळे कोविडच्या साथीचा रोगांशी इज देताना अनेक अडचणी ह्या नव्याने उद्भवल्या. जरो बेडची कमतरता, ऑक्सीजनची कमतरता इत्यांनी मात्र जग यानंतर अशाप्रकारच्या कोणत्याही महामारीशी सामना करू शकेल अशी यंत्रणा नजिकच्या काळात तयार होईल.

कोरोनाच्या बाबतीत एक गोट रपव आहे की, या महामारीची लसा इतर साथीच्या रोगाच्या तुलनेत युद्धपातळीवर व निकम्भी येळेत तयार झाली आहे त्याला कारणाची तरोव आहे या रोगाचा संराग हा अपाटयाने ठोत असल्याने लपूजे जनजीवन ठप्प केल्याशिवाय त्याचा प्रसार रोखणे कठीण होते. म्हणून त्यावर लसा शोधणे ही अत्यंत निकटीची गरज बनली होती आणि म्हणूनच त्यावर उपायाची तितक्याच तप्परतेने शोधले गेले. लसा शोधणे आणि लसीकरण या दोहोसाठी जगामध्ये युद्धपातळीवर प्रयत्न झाले. जगभरात पहिल्या कोरोनाच्या पहिल्या लाटेपक्षा दुसऱ्या लाटेची तीळता अधिक होती. मात्र पहिली लाट ही दिर्घकाळ वालली तर दुसऱ्या लाटेचा कालाकडी अतिशय कमी होता दुसऱ्या लाटेत महाराष्ट्र राज्यात दि. 25 मार्च 2021 ला नवीन बाधीतांचा 35952 हा उच्चांकी आकडा होता. टाळेबदीमुळे जनतेचे हाल होतात आणि टाळेबदी नाही केली तर रोगाचा प्रसार जालद होतो. अशा घर्मसकटात सरकारही सापडले होते. अशावेळी शासनाने टाळेबदी न करता कठोर उपाययोजनांचा अवलंब करण्याचे घोरण स्वीकारत आणि मध्यम मार्गाचा अवलंब केला. त्यामुळे लोकांचे जीवन सुसहा झाले आणि व्यवहारही सुलभ झाले.

संदर्भ

- <https://www.mphonline.org/worst-pandemics-in-history/>
- <https://news.un.org/en/story/2021/06/1093182>
- <https://fas.org/sgp/crs/misc/R46554.pdf>
- 26 मार्च 2021 लोकसत्ता
- 30 मार्च 2021 लोकसत्ता